

Deseta mednarodna olimpijada iz jezikoslovja

Ljubljana (Slovenija), 30. julij – 3. avgust 2012

Rešitve nalog individualnega tekmovanja

Naloga št. 1. Vrstni red besed je **[OSV]** (O: predmet, S: osebek, V: glagol), **[NA]** (N: samostalnik, A: pridevnik).

A → V ('delati A'): **A-man.**

V → A:

V	'ki je vedno Vn'	'ki vedno V N'
-n	-l-muña	N-...-l-ŋay-muña
-nu	-y-muña	N-...-nay-muña

Pred vsakim samostalnikom stoji člen:

O	S	
balan	baŋgun	ženske, nevarne živali in predmeti
bayi	baŋgul	moški, živali
bala	baŋgu	vse ostale stvari

Osebek in njegovi prilastki dobijo končnico

- **-ŋgu**, če se beseda konča na samoglasnik in vsebuje dva zloga;
- **-gu**, če se beseda konča na samoglasnik in vsebuje več kot dva zloga;
- **-Du**, če se beseda konča na soglasnik; **D** je zapora, ki se oblikuje na istem mestu v ustih kot zadnji glas v besedi.

- (a) Kobilica ni niti ženska niti nevarna žival, a ima tak člen, zato mora biti »stara ženska« iz mita. Lingvist je mislil, da je **baŋgun bundipŋu** v primeru (14) napaka.
- (b)
- 17. **balan palŋga baŋgul ŋumaŋgu guniymuŋagu bambunman.**
Oče, ki je vedno iskan, zdravi deklico.
 - 18. **bala diban bilmbalmuña baŋgun biŋjiripŋu guniju.**
Kuščar išče kamen, ki je vedno porivan.
 - 19. **bayi bargan baŋgul yaŋŋangu gubimbuluŋunjanaymuŋagu banjan.**
Moški, ki vedno obtoži zdravnike, zasleduje valabija.
- (c)
- 20. Majhen valabi gleda kačjega pastirja.
bayi yirinŋila baŋgul bargandu wuraŋgu buŋan.
 - 21. Teta, ki je vedno zasledovana, ukrivlja pero.
bala yila baŋgun mugunanŋagu banjalmuŋagu waŋuman.
 - 22. Speči posum ignorira glasen zvok.
bala muŋga baŋgul midindu jaŋundu ŋajin.
 - 23. Gosenica išče moškega, ki vedno nosi kamne.
bayi yaŋa dibandimbanaymuŋa baŋgul bayimbambu guniju.

Naloga št. 2.

	umbu-ungu		umbu-ungu
1	<i>telu</i>	24	<i>tokapu</i>
2	<i>talu</i>	$48 = 24 \times 2$	<i>tokapu talu</i>
3	<i>yepoko</i>	$72 = 24 \times 3$	<i>tokapu yepoko</i>
12	<i>rurepo</i>	$\alpha \neg \beta := (\alpha - 4) + \beta,$	$\alpha \neg \beta$
16	<i>malapu</i>	$\alpha \in \{12, 16, 20, 24, 28, 32\},$	
20	<i>supu</i>	$\beta \in \{1, 2, 3\}$	
24	<i>tokapu</i>	$\gamma + \delta,$	$\gamma \delta$
28	<i>alapu</i>	$\gamma = 24k, k \in \{1, 2, 3\},$	
32	<i>polangipu</i>	$9 \leq \delta \leq 32, \delta \neq 24$	

- (a) $tokapu polangipu = 24 + 32 = 56,$
 $tokapu talu rureponga telu = 24 \times 2 + 12 \neg 3 = 57,$
 $tokapu yepoko malapunga talu = 24 \times 3 + 16 \neg 2 = 86,$
 $tokapu yepoko polangipunga telu = 24 \times 3 + 32 \neg 1 = 101.$
- (b) $13 = 16 \neg 1 = malapunga telu,$
 $66 = 24 \times 2 + 20 \neg 2 = tokapu talu supunga talu,$
 $72 = 24 \times 3 = tokapu yepoko,$
 $76 = 24 \times 2 + 28 = tokapu talu alapu,$
 $95 = 24 \times 3 + 24 \neg 3 = tokapu yepoko tokapunga yepoko.$

Naloga št. 3.

	1. os. ed.	1. os. mn.	2. os. ed.	2. os. mn.	3. os. ed.	3. os. mn.
A	<i>nau-</i>				<i>du-</i>	<i>ditu-</i>
B	<i>natzai-</i>	<i>gatzaizki-</i>			<i>zai-</i>	<i>zaizki-</i>
Z	<i>-t</i>	<i>-gu</i>	<i>-zu</i>	<i>-zue</i>		<i>-te</i>
	A	B	Z			
<i>ahaztu</i>	— na koga —	kdo	pozabil			
<i>hurbildu</i>		kdo	komu	priблиžal se		
<i>lagundu</i>	komu		kdo	pomagal		
<i>mintzatu</i>		kdo	s kom	govoril		
<i>ukitu</i>	koga		kdo	dotaknil se		

- (a)
<i>ahaztu ditut</i>	<i>ahaztu zaizkit</i>	pozabil sem nanje	<i>lagundu dute</i>	<i>lagundu nauzue</i>	pomagali so mu
<i>ahaztu zaizu</i>		pozabil si nanj	<i>mintzatu natzaizu</i>	<i>mintzatu gatzaizkizue</i>	pomagali ste mi
<i>hurbildu natzaizue</i>		približal sem se vam	<i>mintzatu gatzaizkizue</i>	<i>mintzatu zaizkigu</i>	govoril sem s tabo
<i>hurbildu zait</i>		približal se mi je	<i>mintzatu zaizkigu</i>	<i>ukitu ditugu</i>	govorili smo z vami
<i>lagundu ditugu</i>		pomagali smo jim	<i>ukitu ditugu</i>	<i>ukitu naute</i>	govorili so z nami
<i>lagundu dituzu</i>		pomagal si jim			dotaknili smo se jih
					dotaknili so se me
- (b) dotaknil si se me — *ukitu nauzu*, približali so se mi — *hurbildu zaizkit*.
- (c) *lagundu dut* — pomagal sem mu, *hurbildu gatzaizkizue* — približali smo se ti.
- (d) pozabil si nanj (*ahaztu zaizu*) — *ahaztu duzu*.

Naloga št. 4. Stavki imajo naslednjo zgradbo: $\boxed{S \ paa \ V \ O \ [O']}$ (S : osebek, V : glagol, O : predmet, O' : dodatni predmet).

	dati	reči	udariti, ubiti
O	komu	komu	koga
O'	kaj	kaj	čim

Pred vsakim samostalnikom stoji člen, ki je a , če je to prva tretja oseba v stavku, in ***bona*** v ostalih primerih. Oblika zaimka 3. os. ed. *e* ali ***bona*** je izbrana na enak način.

Osebni zaimki:

	1. os. ed.	1. os. mn.	2. os. ed.	2. os. mn.	3. os. ed.	3. os. mn.
S	<i>enaa</i>	<i>enam</i>	<i>ean</i>	<i>eam</i>	<i>eove</i>	<i>eori</i>
O, O'	<i>anaa</i>		<i>vuan</i>	<i>ameam</i>	<i>e, bona</i>	

- (a) 13. *Eam paa ani a overe.* — Pojedli ste kokosov oreh.
14. *Ean paa tasu a oraoraa bona kae.* — Udaril si čarovnika s torbico.
15. *Eove paa tara ameam.* — Videl je vas.
- (b) 16. Dali smo ti hrano. — *Enam paa hee vuan a taba'ani.*
17. Rekel mi je otrok. — *Eove paa dao anaa bona beiko.*
18. Ubil sem ga s tistim. — *Enaa paa asun e bona.*
19. Čarovnik je dal ribo dečku. — *A oraoraa paa hee bona visoasi bona iana.*

Kar je bilo omenjeno v kontekstu, se premakne na prvo mesto in dobi člen a . Če se osebek — zaimek premakne za glagol, izgubi svoj začetni *e*-.

$$\begin{aligned} \underline{S} \ paa \ V \ O \ [O'] &\rightarrow \underline{S} \ paa \ V \ O \ [O'] \\ S \ paa \ V \underline{O} \ [O'] &\rightarrow \underline{O} \ paa \ V \ S \ [O'] \\ S \ paa \ V \ O \ \underline{O'} &\rightarrow \underline{O'} \ paa \ V \ S \ O \end{aligned}$$

- (c) 20. (Zakaj je bil čarovnik užaljen?) Čarovniku so rekli ženska.
— *A oraoraa paa dao ori bona moon.*
21. (Zakaj je ta sekira mokra?) Deček je ubil ribo s sekiro.
— *A toraara paa asun a visoasi bona iana.*

Naloga št. 5. Kadar dve besedi sestavljata besedno zvezo, se prva beseda spremeni na naslednji način:

-VCV → -VC
-VC <u><i>u</i></u> → -VC
-VC <i>i</i> → -V̄C
-VC <i>a</i> → -V̄aC

Enako se zgodi, kadar je pridelnik narejen s podvajanjem samostalnika ali glagola: ‘*ele*’ + ‘*ele* → ‘*el’ele*’ ‘biti blizu × 2 = plitek’.

Vrstni red besed je

- $\boxed{N_1 \ N_2}$ (N_1 : odnosnica, N_2 : prilastek);
 - $\boxed{N \ A}$ (tudi s pomenom ‘tisti, ki ima A N’: *huag ‘el’ele* ‘srce + plitek = nepotrpežljiv’);
 - $\boxed{V \ O}$ (dobljena sestavljeni beseda je lahko samostalnik ali glagol: *a‘öf fau* ‘izčrpati + leto = konec leta’, *hülf hafu* ‘prevrniti + skala = pihati (o orkanu)’).
- (a) ‘*u‘u* — roka, *isu* — nos, *kia* — vrat, *leva* — lasje, *mafa* — oko, *susu* — prsi, *huga* — srce.
- (b) *tiro* — steklo,
poga — luknja,
huag lala — potrpežljiv,
haf puhraki — vulkanska skala,
maf pogī = *maf pala* — slep.
- (c) okrogel — *kalkalu*; rezati kopro — ‘*ol niu*’; kodrasti lasje — *leav pirpiri*; lepljiv — *pulpulu*; utripati — *rima*; smeti, odpadki — *mofa*.
- (d) • beseda: *fäega* (ali *fääaga*, *fääagu*).
 • izčrpati: *a‘ofi* (ali *a‘öfi*, *a‘öfö*, *a‘öfu*, *a‘öfü*, *a‘ofü*).